

VIBRAȚII ARTISTICE – LUCIAN GRIGORESCU

AUGUSTIN LUCICI

Opera lui Lucian Grigorescu pune premisa ingenioasei prelucrări a sistemului solar din culorile sale, peisajul scăpând de încărcătura materiei și pronunțându-se în stare pură. Conținut devine poezie a culorii, iar pictorul recurge la un soi de înstrăinare față de ființa umană. Fiecare lucrare a sa se traduce într-o adevărată dramă, fiecare dintre tonurile de culoare devine un ansamblu, echivalent, animat și pitoresc al unei realități personale. Copacii din peisaj au în rădăcini marea sete a pasiunii pentru pictură a autorului, dar și marea sete în căutarea apei care le asigură viața. Locul secret al productivității din griurile sale pune în mișcare sevele cele mai intime ale naturii, pictura lui Grigorescu evadând de fiecare dată în metafizică unde se poate afirma că multe din obiectele transpuse pe pânză devin aproape demonice. Se simte din înfățișarea operei sale organul efortului, chiar începând din faza de maturizare a creației care se înfățișează cu contururi clare, pentru ca în final să capete căldura eroziunii soarelui ca un factor constant și necesar. Suprema nuanță a coacerii este de esență telurică, neuitându-se nici un moment metafizica spațiului, roșu devenind substanță neîmpăcată ca ton de culoare. Tensiunea operei, ridicată la rangul profund al sensibilității artistului devine ea însăși iubire, instituit în lume ca să vegheze substanța ereditară a vieții. Tușa înmuiată în lumină se aseamănă cu un semn al destinului, peisajul se prăbușește în ecoul sufletului.

Zidurile clădirilor se transformă, datorită luminozității, în ființe, fără să ne închipuim niciodată ca ansamblul va da naștere unei alte ființe, mai mari și cu o putere misterioasă. În peisajul său spiritual, circulația sevelor din organismul pictural nu devine mecanică sau unidirecțională, dimpotrivă capătă sensuri variate de culoare și de inefabil.

În tablourile lui Lucian Grigorescu realitatea își pierde din materialitate lucrurile își pierd din consistență, totul dizolvându-se într-un joc de lumini devenind senzație vapoasă; linia se topește în umbră, umbra se preface în reflex de culoare, iar culoarea suferă efectul complexului fragil din jurul ei. Lucrurile au contururi iluzorii și par simple îngroșări de atmosferă. Pentru el

totul devine pură senzație, materia dispare, culoarea este o artă a indecisului amestecat cu concretețea, ca în poeziile lui Verlaine, este artă de culori. Liniile se topesc în aer, culorile picturii absorb pe cele naturale, stările sufletești sunt estompate senzațiile se produc la punctul de interferență al simțurilor, al pornirilor vagi, al adierilor de umbre. Toate alcătuiesc materialul spumos și inconstant al operei lui Lucian Grigorescu. Culoare nu mai înseamnă ci sugerează totul devine muzică. Nu cerea același Verlaine muzică înainte de orice? Nu asemena Bergson felul de a se organiza al conștiinței cu o melodie? Sculpturilor lui Rodin, văzute precipitat nu li s-a adus învinuirea că ar fi muzică și nu sculptură? Arta impresionistă încearcă să fixeze tocmai impresiile momentane, hrănindu-se din nuanțe și străduindu-se să surprindă finețea senzațiilor imediate. Cort cu suflet ca cel al lui Lucian Grigorescu devine tot mai mult multiplicitate de „cu“-uri momentane sufletul intră în dezagregare, confundându-se fără rezistență cu clipele în timpul cărora se desfășoară. O anume continuitate sufletească nu i se poate tăgădui impresionistului dar continuitatea aceasta nu ține de conduită nu e o linie de caracter ci pur psihologică - de curgere cum e cea a râului care se limpezește și se tulbură după cum e cerul sub care și-a săpat albia, și după cum e pământul în vinele căruia își poartă nestatornicia apele.

Lui Lucian Grigorescu îi lipsește axa interioară, dar el nici nu a ținut să-și fixeze o asemenea axă, fiindcă aceasta iar fi zădărnicit mobilitatea spirituală în care se complace. La el sufletul ia forma lucrului pe care-l sesizează în grabă. El trăiește pentru impresia ca impresie pe care o lasă să vibreze în voie sub boltile creației sale. Pictorul nu are stâlpi și arcuri de boltă pentru arhitectura creației sale, ci lasă liniile de stări pe care realitatea le stârnește fără logică în interiorul crisalidei sale unice.